اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

پنجشنبه
• ۸ آبان ۱۳۹۹
• ۱۲ ربیع‌الاول ۱۴۴۲
• ۲۹ اکتبر ۲۰۲۰

• سال سی‌ویکم دوره جدید شماره ۱۶۴۶ • پیاپی ۲۹۶۴ • ۴ صفحه • قیمت: ۲۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

پارادوکس تولید مازاد فولاد و تنش بازار!

برخی سودجویان، بورس کالا را برای سامان‌دهی بازار فولاد ناکارآمد جلوه می‌دهند تا با عرضه ناقص محصولات در این بازار رقابتی، معاملات در تاریکخانه‌هایی نظیر بازار آزاد و مچینگ پابرجا بماند. اهمیت تأمین ماده اولیه و مقاطع واسطه‌ای برای صنایع پایین‌دستی صنعت فولاد نظیر تولیدکنندگان آهن‌آلات ساختمانی، لوله و پروفیل، خودروسازی، انتقال سیالات، صنایع بسته‌بندی و لوازم خانگی تا جایی است که هرگونه آشفتگی و اختلال در بازار فولاد، به صنایع مذکور سرایت و به تبع آن هزینه معیشت مردم و حتی شاخص‌های کلان اقتصادی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد.
۴

باجه نشینان اطلاع‌رسانی را به روزهای آتی موکول می‌کنند

ابهام در تعیین تکلیف نرخ سود بانکی

نرخ بهره بانکی در بیشتر کشورهای توسعه‌یافته به حدی پایین است که حتی در مواردی سپرده‌گذار مجبور است برای نگهداری از پول و دارایی‌اش که در اختیار بانک‌ها قرار دارد، درصدی هم کارمزد پرداخت کند؛ به‌عبارتی سپرده‌گذاران در کشورهایی مانند ژاپن، دانمارک و سوئیس باید از جیب خود هزینه کنند تا بانک نگهداری از پول آنها را بر عهده بگیرد، اما در کشور ما داستان کاملا متفاوت است. طبق آمار بانک جهانی، ایران در بین ۱۰ کشور جهان که بیشترین نرخ بهره بانکی را دارند، با ۱۸ درصد در رتبه هشتم ایستاده است. بنابراین تعیین نرخ سود بانکی همواره یکی از موضوعات کلیدی اقتصاد ایران است. در یک هفته گذشته موضوع افزایش نرخ سود سپرده محور نظر کارشناسان شد هرچند در این روزها برخی خبرگزاری‌ها در استنباطی از پست اینستاگرامی رئیس کل بانک مرکزی از بسته شدن پرونده افزایش نرخ سود بانکی خبر دادند، اما هنوز هم بسیاری از شعب سطح شهر اطلاع‌رسانی در مورد نرخ سود را به آینده موکول می‌کنند. در همین حال بانک مرکزی هم تاکنون اظهارنظر رسمی نداشته است.
۴

عکس: آیدا فریدی

بازار مسکن به «استراحت فصلی» رفت
۳

سرمقاله

ضرورت تغییر الگوی تعیین نرخ سود
۲

چهره

احیای واحدهای صنعتی تعطیل و نیمه‌فعال
۲

نظرگاه

وابستگی به دلار انکارناپذیر است
۳

تداوم وابستگی ارزی صنعت خودرو
۳

گزارش‌های روز

دلالان نگران از آوار شکست نرخ ارز

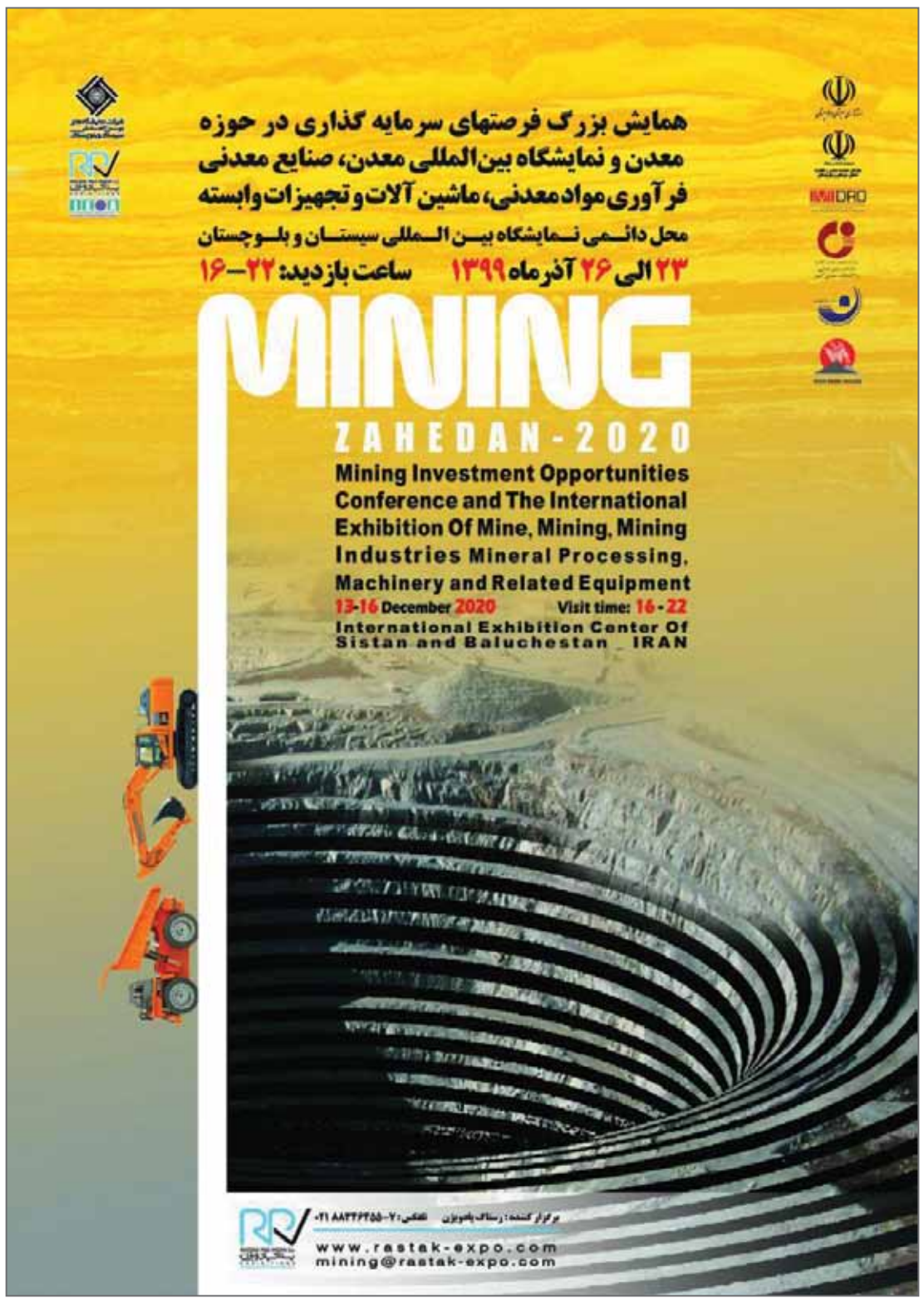
بازار ارز پس از سپری کردن چند هفته افزایش مستمر و ریزش نرخ‌ها در هفته گذشته، حرکت احتیاطی توأم با ریزش را در پی گرفت که از هم‌افزایی چندین عامل اقتصادی و روانی برای ریزش نرخ ارز حکایت دارد. در کنار توصیه برخی دلالان بازار ارز، اظهارات همتی مبنی بر افزایش شدید ریسک سرمایه‌گذاری در بازار ارز و اثرپذیری این بازار از اخبار روزهای آینده، شکنندگی بازار ارز و سایه سنگین اثرات روانی بر بازار ارز در اذهان تداعی شده است.
۳

اما و اگرهای قیمت بلیت هواپیما ادامه دارد
۴

هزینه‌ی
#کرونا_را_شکست_میدهیم

بیمه سه‌گانه کرونا
همراه روزهای سخت

بیمه سامان
Saman Insurance
www.si24.ir
تلفن: ۸۹۴۳-۰۲۱

سر مقاله

ضرورت تغییر الگوی تعیین نرخ سود

آلبرت بغزیان
اقتصاددان

نرخ بهره در دنیای سرمایه‌داری یعنی در غرب و اروپا یک عامل مهم تصمیم‌گیری برای سیاست‌گذاران اقتصادی است، چراکه نظام اقتصادی آنها برپایه نرخ بهره است.

فرض کنید وقتی سخنان رئیس‌جمهوری یا رئیس کل بانک مرکزی را گوش می‌دهید که ما می‌خواهیم بر فرض نرخ بهره را تغییر دهیم یعنی اینکه فعالان اقتصادی، وام گیرنده‌ها، سپرده‌گذاران و... عکس‌العمل نشان بدهند. تمام فعالان اقتصادی در کشور برای خودشان برنامه‌ریزی‌هایی دارند و برای آنها این مسئله از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است.

باید توجه داشت که تغییرات نرخ بهره در کشورهای توسعه‌یافته در حد چندصدم درصد است و شما نمی‌بینید که آن را یکدفعه ۵، ۶ درصد بالا یا پایین ببرند، اما به‌دلیل حساسیت بالای اقتصاد این کشورها می‌بینیم که همین تغییرات اندک تاثیرات بسیار زیادی دارد.

وقتی راجع به ایران صحبت می‌کنیم اقتصاد غیرربوی ما برپایه مشارکت است، نه برپایه نرخ بهره! در حالی که این مسئله باعث خلط مبحث می‌شود، چراکه اگر بخواهیم نرخ بهره را تغییر دهیم یعنی می‌خواهیم نرخ مشارکت را تغییر دهیم؛ چون بین سپرده‌گذار به‌عنوان موکل و بانک به‌عنوان وکیل و وام گیرنده، قراردادی طبق عقود اسلامی می‌بندیم و طرفین قرارداد نیز ریسک بخشی از سود ناشی از سرمایه‌گذاری را قبول می‌کنند، اما اگر نرخ بهره را تغییر دهیم، عملا از آن مبحث دور می‌شویم. با این وجود نمی‌دانم چگونه فقهای فعلی بانک مرکزی این مسئله را در نظر نمی‌گیرند. حالا فرض کنید ما این مشکل را نداریم و می‌خواهیم نرخ بهره را افزایش یا کاهش دهیم. اول باید مشخص کنیم که اصلا برای چه می‌خواهیم آن را تغییر بدهیم؟ وقتی نرخ بهره کاهش پیدا می‌کند، عملا هزینه سرمایه‌گذاری را کاهش می‌دهیم؛ به‌عبارتی می‌توان گفت یک سیاست ضد رکود را اجرا کرده‌ایم که در پی آن مردم تشویق به سرمایه‌گذاری می‌شوند.

در مقابل وقتی بخواهیم نرخ سود سپرده‌گذاری در بانک‌ها را افزایش دهیم، در واقع قصد داریم مردم را برای بازگرداندن سرمایه‌های خود به بانک‌ها تشویق کنیم. در واقع این یک مدل نامتقارن است؛ یعنی وقتی به سمت کاهش نرخ سود می‌رویم با هدف تقویت سرمایه‌گذاری است و وقتی به سمت افزایش نرخ بهره می‌رویم، مردم را به سپرده‌گذاری اموال خود نزد بانک‌ها ترغیب می‌کنیم.

در این بین یک اتفاق ناخوشایند می‌افتد؛ سرمایه‌گذار واقعی کاملا نادیده گرفته می‌شود و هزینه تولیدش نیز بالاتر می‌رود. فرض کنید ما می‌خواهیم پول سرگردان را از سطح جامعه جمع کنیم. با افزایش ۲ درصدی نرخ سود که چنین اتفاقی رخ نمی‌دهد، چراکه همین افزایش ۲ درصدی منجر به افزایش بهای تمام شده محصولات نیز خواهد شد؛ بنابراین افزایش نرخ بهره بانکی در عمل هیچ اثری ندارد، به همین دلیل است که هرازگاهی شاهد افزایش میزان نرخ سود بانکی توسط بانک مرکزی هستیم، اما بعد از یک هفته حرف‌شان را پس می‌گیرند و صدای معترضان هم که بلند می‌شود، عده‌ای می‌گویند ما در جلسه نبودیم و بی‌خبر هستیم.

سال گذشته هم که نرخ سود بانکی را کاهش دادند، بانک‌ها می‌خواستند به‌طور انفرادی آن را افزایش دهند تا بتوانند منابع مالی جذب کنند، اما از طرفی هم شاهد اعتراض سرمایه‌گذاران در بخش‌های تولیدی بودیم که معتقد بودند هزینه تولید در حال بالا رفتن است و دولت باید با تخصیص بسته‌های حمایتی و یارانه‌ای این مسئله را جبران کند. متاسفانه باید گفت این بالا و پایین کردن نرخ سود بانکی در کل هیچ تاثیر مثبتی برای اقتصاد ما ندارد، چراکه اصلا در حال حاضر مشکل سیستم اقتصادی ما نرخ بهره نیست، پس با تغییر آن هم شرایط بهتر نخواهد شد. آنچه در این بین نقش اساسی را بازی می‌کند نرخ ارز است که تبدیل به مهم‌ترین عامل تعیین‌کننده در اقتصاد ما شده است. مادامی که این نرخ تثبیت نشود و بانک مرکزی دائم قیمت‌ها را افزایش و کاهش دهد این وضعیت پابرجا خواهد بود.

پیش از هر تصمیمی باید بررسی دقیقی در این زمینه صورت گیرد؛ برای مثال باید ببینیم افزایش ۵ درصدی چقدر تاثیر می‌گذارد و ۶ درصدی چقدر؟ اما حالا می‌شنویم که قرار است نرخ این شاخص را ۱۰ درصد افزایش دهند که تغییر خیلی عظیمی است و این ۲۵ درصد یعنی اینکه همه انتظار دارند حداقل ۲۵ درصد در هر سرمایه‌گذاری سود ببرند. وقتی بانک ۲۵ درصد سود بدون ریسک بدهد، بخش تولید عملا هیچ امکان مانوری ندارد، چراکه بانک بدون هیچ دردسری سود بسیار بیشتری را عاید سپرده‌گذاران می‌کند؛ بنابراین باید انتظار داشته باشیم که سرمایه‌گذاری در بخش تولید به‌شدت کاهش یابد و نقدینگی به سمت بانک‌ها یا بازارهایی مانند طلا، ارز و خودرو برود.

حالا فرض کنیم این کار عملی شود و نرخ سود سپرده افزایش یابد. بانک‌ها قرار است با کدام منابع ۲۵ درصد سود را به سپرده‌گذاران پرداخت کنند؟ تنها دو راه دارد؛ این منابع یا باید ازسوی سرمایه‌گذاران تامین شود یا خود بانک‌ها سراغ ساخت‌وساز و بنگاهداری بروند تا درآمد داشته باشند. البته راه دیگر هم این است که با نرخ سود بالاتری همان منابع را در قالب تسهیلات به مشتریان ارائه کنند، اما در صورتی که مثلا نرخ سود وام بانکی ۲۹ یا ۳۰ درصد باشد کدام تولیدکننده می‌تواند با استفاده از این تسهیلات کار خود را ادامه دهد؟ کدام یک از بخش‌های تولیدی تا این حد بازدهی دارند که هم بازپرداخت وام‌ها تاخیر نداشته باشد و هم سودی عاید سرمایه‌گذار شود؟

با این شرایط طبیعی است که تولیدکننده هم برای جلوگیری از ضرر و کسب سود حداقلی، نرخ اجناس خود را افزایش دهد. پس در نهایت باز هم به بحث تورم بازمی‌گردیم، چون با افزایش قیمت‌ها باید انتظار افزایش نرخ تورم را هم داشته باشیم.

امپراتوری ارز بر کالاهای دپو در گمرکات

عکس: ایلنا

میلیون‌ها تن کالا از کالاهای مورد نیاز مردم تا واسطه‌ای و مواد اولیه تولید در گمرک و بنادر دپو شده و با وجود مصوباتی که بارها برای تسهیل ترخیص آنها در دستور کار قرار گرفته با موانعی مواجه است؛ تامین ارز همواره در راس موانع ترخیص کالا قرار داشته است.

به گزارش ایسنا، ایستایی و رسوب کالا در گمرک و بنادر موضوع جدیدی نیست و سال‌هاست که صاحبان کالا و حتی دستگاه‌های مربوطه به نوعی با این مشکل مواجه هستند. وجود قوانین متعدد، تغییر ضوابط و صدور بخشنامه های متناقض و عدم هماهنگی بین دستگاه های ذیربط در برخی موارد بر رسوب کالاهایی که وارد شده و تحریم ها گذشته اما امکان ورود ندارد موثر بوده است. این در حالی است که گمرک در فرآیند ترخیص با ۳۵ دستگاه مختلف در ارتباط بوده که با طولانی شدن تشریفات کالا برای اخذ مجوزهای قانونی به ایستایی کالا در گمرک منجر می‌شود و آنطور که مسئولان گمرک می گویند ۱۰ تا ۲۰ درصد صاحبان کالا، کالاهای خود را در گمرک نگه می‌دارند اما ۸۰ درصد دیگر که می‌خواهند کالا را ترخیص کنند به دلیل مشکلاتی که سازمان‌های مختلف دارند، نمی‌توانند در این رابطه اقدام کنند! طبق آخرین آمار رسمی گمرک ایران، حدود ۸ میلیون کالا دپو شده در گمرک و بنادر وجود دارد که سه میلیون و ۴۰۲ هزار تن آن کالاهای اساسی بوده و موجودی کالاهای غیراساسی غیرکانتینری به سه میلیون و ۷۹۱ هزار تن می رسد. در عین حال که تعداد کل کانتینرهای موجود در بنادر کشور به ۱۰۲ هزار TEU می‌رسد که این تعداد کانتینر، کل کانتینرهای موجود در بنادر کشور در رویه‌های مختلف را نشان می دهد اما تعداد کانتینرهای پُر وارداتی بالغ بر ۳۰ هزار باکس کانتینر بوده که محتوی کالاهای اساسی از جمله برنج و اقلام غیراساسی است.

مصوبات بسیار اما نتیجه...

طی چند سال گذشته با جدی‌تر شدن موضوع ترخیص کالاها از گمرک و بنادر و پیگیری‌های صورت گرفته در این رابطه چندین‌بار مصوبات و بخشنامه‌هایی با توافق دستگاه‌های ذیربط در دستور کار قرار گرفت ولی نتایج چندانی نداشت. حدود دو سال قبل بود که طی بازدید مسئولان از بنادر چندین مورد برای حل موانع موجود مصوب و ابلاغ شد ولی به جایی نرسید، به دنبال آن با وضعیت نامطلوب و سختی که برای صاحبان کالا و نیاز داخل وجود داشت در تیرماه امسال بار دیگر گمرک طی گزارشی مفصل به رئیس جمهور دلایل ایستایی، دپو ورسوب کالا در بنادر و گمرک را اعلام و راهکارها و پیشنهادهایی برای حل این موضوع ارائه کرد که البته رئیس جمهور نیز با اجرایی شدن پیشنهادهای گمرک موافقت و دستور لازم را صادر کرد. در این پیشنهادات و موافقت ها نیز مهم‌ترین موضوع یعنی ارز مورد بررسی قرار گرفته بود و قرار شد در رابطه با مسائل ارزی اقداماتی صورت گیرد که از جمله آن تفویض اختیار به گمرک در خصوص ترخیص درصدی کالاهای گروه یک و دو که در صف تخصیص ارز بانکی بوده و مشکل مالکیت نداشتند انجام شد، ولی حتی این موضوع نیز چندان عملیاتی نشد و در مجموع دستگاه‌های ذیربط وظایف محوله را به درستی انجام ندادند.

ارز مانع بود

اما ماجرا ادامه پیدا کرد و همچنان انباشت کالاها در گمرک و بنادر وجود داشت تا این‌که در طی جلساتی موضوع ارز بار دیگر مورد تاکید قرار گرفت، چراکه عمده مشکل ترخیص کالاهای اساسی و غیراساسی به تامین ارز برمی گشت؛ به طوری که بعضی از این اقلام بصورت اعتباری خریداری شده و به بنادر حمل شده اند و اسناد مالکیت نیز در اختیار خریدار داخلی قرار دارد و درخصوص مقداری از این کالاها، هنوز مالکیت به صاحب کالا منتقل نشده است.

اعتماد به بانک مرکزی

این در حالی بود که گمرک، بانک مرکزی و وزارت صنعت، معدن و تجارت توافق کردند برای ترخیص قطعی و فوری پنج قلم کالای اساسی شامل «ذرت، جو، کنجالهٔ سویا، دانه های روغنی و روغن خام» ترخیص بدون ارائه کد رهگیری بانک بلامانع باشد اما صاحبان کالا به دلیل عدم اطمینان از تأمین ارز رسمی یا ترجیحی علاقه ای به ترخیص این اقلام قبل از تأمین ارز این کالاها نشان ندادند.

مواد اولیه تولید، پشت سد تامین ارز

از سوی دیگر بیش از ۸۰ درصد کالاهای غیراساسی مواد اولیه یا واسطه ای واحدهای تولیدی، ماشین آلات مرتبط با تولید، تجهیزات پروژه های راهبردی و ملی است که میزان آنها به بیش از سه میلیون و ۷۳۴ هزار تن می رسد که در گروه کالایی ۲۱ تا ۲۷ قرار گرفته و اصلی ترین مشکل جهت ترخیص این اقلام نیز عدم انتقال ارز و مالکیت این کالاها و عدم قرار گیری در صف تأمین ارز بانکی است. اما به دنبال تشدید چالش های موجود برای ترخیص کالاهای دپو شده بار دیگر در مهرماه اروتقی - معاون فنی گمرک ایران - گمرک پیشنهادات دیگری را در رابطه با ترخیص کالاهای اساسی و غیراساسی مطرح کرد که باز هم در راس آن حل موانع ارزی قرار داشت.

حل موانع ارزی

معاون فنی گمرک بانک مرکزی تاکید داشت که باید بانک مرکزی در اسرع وقت نسبت به بررسی و تأمین ارز کالاهای اساسی دپو شده اقدام کرده یا طی مذاکره با صاحبان کالاهای اساسی و به نحو مقتضی از جمله صدور اعلامیهٔ تأمین ارز بصورت اعتباری اطمینان لازم را در راستای تأمین ارز این اقلام ظرف موعد مقرر ایجاد کند تا صاحبان اقلام اساسی با اطمینان خاطر، نسبت به ترخیص کالاهای خود از بنادر و گمرکات کشور اقدام کنند. وی همچین خواسته بود که بانک مرکزی در اسرع وقت نسبت به بررسی و «تأیید منشأ ارز» مواد اولیه و اجزاء و قطعات مربوط به واحدهای تولیدی که در تصمیمات ستاد اقتصادی دولت، با ترخیص آنها با منشأ ارز متقاضی موافقت شده، اقدام کند. پیشنهاد دیگر این بود که ترخیص کالاهای اساسی، مواد اولیه و اجزاء و قطعات وارداتی درصورت عدم درخواست انتقال ارز از طریق بانک عامل توسط واردکننده، به صورت با منشأ ارز متقاضی، بدون نیاز به ویرایش ثبت سفارش بانکی صادره و بدون مطالبه کدرهگیری بانک امکان پذیر باشد.

ورود جهانگیری به ماجرا

اما طولی نکشید که جهانگیری - معاون اول رییس جمهور - طی سفری به استان هرمزگان بازدیدی از بندر شهید رجایی داشت که با حضور نمایندگان گمرک، وزارت صنعت، معدن و تجارت، بانک مرکزی و سازمان بنادر مصوباتی برای رفع موانع ترخیص به ویژه مشکلات ارزی انجام شد.

تکلیف بانک مرکزی

بر این اساس مقرر شد درخصوص کالاهای اساسی موجود در بنادر و گمرکات کشور که تأمین و انتقال ارز این کالاها انجام نشده اصداماتی صورت گیرد؛ به طوری که بانک مرکزی اعلام آمادگی کرد تا با اعلام وزارت صنعت، معدن وتجارت، نسبت به اولویت دادن در تأمین ارز این کالاها اقدام کند. همچنین بانک مرکزی درباره کالاهای اساسی که بصورت اعتباری خریداری شده و اسناد مالکیت آنها در اختیار صاحبان کالا قرار دارد اعلام آمادگی کرد تا با صدور اعلامیه تأمین ارز اعتباری اجازه ترخیص این اقلام را صادر کرده و حداکثر ظرف سه ماه پس از ارائه پروانه گمرکی، نسبت به تأمین ارز کالاهای ترخیص شده اقدام کند.

همچنین در مورد کالاهای گروه دو شامل کالاهای غیراساسی و مواد اولیه نیز مقرر شد صاحبان کالا ظرف دو هفته از تاریخ ابلاغ تصمیمات سفر، اقدام به اظهار کالا به گمرک کنند که بعد از آن با فراخوان گمرک قرار شد لیست مربوطه به وزارت‌صنعت، معدن وتجارت ارسال و این وزارتخانه در حداقل زمان ممکن شماره های ثبت سفارش کالاهای اساسی، مواد اولیه، کالاهای واسطه ای و اجزاء و قطعات یدکی تولید را به بانک مرکزی ارسال و بانک مرکزی ظرف یک هفته پس از دریافت لیست از وزارت صنعت، معدن وتجارت، نسبت به تخصیص ارز و پیگیری کد رهگیری بانک اقدامات لازم را معمول دارد.

آخرین وضعیت اجرای مصوبات

اما بعد از اجرایی شدن مصوبه طی هفته‌های اخیر گزارش معاون فنی گمرک از این حکایت دارد که تا ۱۹ مهرماه اطلاعات صاحبان کالا مربوط به گروه‌های یک و ۲۱ تا ۲۵ با ارزشی بیش از ۳۵۰ میلیون دلار دریافت شد و در نهایت طی روزهای اخیر این رقم به ۷۰۰ میلیون دلار رسیده و با ارائه به وزارت صنعت، معدن و تجارت طبق مصوبه قرار شد بانک مرکزی ظرف ۲۴ ساعت کد ترخیص ارز صادر و ظرف یک هفته نسبت به اعلامیه تامین ارز اقدام کند تا به دنبال آن فرآیند ترخیص کالا صورت بگیرد. با این وجود همچنان آنچه از اظهارات مسئولان گمرک بر می‌آید مهم‌ترین مشکل ترخیص کالاها مربوط به صف ترخیص ارز و تامین آن است و به هرحال تا زمانی که اعلامیه تامین ارز وجود نداشته باشد گمرک نمی‌تواند نسبت به ترخیص اقدام کند.

این در شرایطی است در این مدت با وجود نقدهایی که به عملکرد بانک مرکزی در رابطه با تامین ارز وجود داشته، تاکنون این بانک در رابطه با مشکلات موجود برای ترخیص کالاها از گمرک و آنچه اعلام می‌شود مربوط به گره‌های ارزی است واکنشی نداشته جزئیات عملکردی خود در رابطه با اجرای مصوبه سفر معاون اول رئیس را ارائه نداده است.

سخن پایانی

اما در مدت اخیر در رابطه با تسهیل ترخیص کالاهای دپو شده اختلاف نظرهایی هم بین دستگاهای ذیربط از جمله گمرک با وزارت صنعت،معدن وتجارت وجود داشته که می توان به ماجرای تمدید ثبت سفارش اشاره کرد که گمرک درخواست اجرای دستور رئیس جمهور در این رابطه را مطرح اما وزارت صنعت، معدن و تجارت نپذیرفته بود. وزارت صنعت،معدن‌و تجارت نیز در این مدت گزارشی از اقدامات خود در رابطه با تسهیل ترخیص کالاهای دپو شده و مصوبات سفر معاون اول رئیس جمهور ارائه نکرده اند.

فعالیت‌های بندری، شبانه‌روزی ادامه دارد

مدیرعامل سازمان بنادر و دریانوردی با بیان اینکه تمام فعالیت‌ها در بنادر تجاری کشور به صورت شبانه روزی و بدون وقفه برای بارگیری در جریان است، گفت: هیچ شرایطی باعث نشده حتی یک ساعت بنادر کشور دچار رکود و توقف شوند.

به گزارش ایلنا، محمد راستاد با بیان اینکه تمامی فعالیت‌ها در بنادر تجاری کشور؛ به صورت شبانه روزی و بدون وقفه برای بارگیری انواع محموله های صادراتی و تخلیه محموله های وارداتی در جریان است، تصریح کرد: از ابتدای سال جاری تاکنون در تمامی بنادر تجاری کشور بالغ بر ۷۰ میلیون تن تخلیه و بارگیری انواع کالاها صورت گرفته است.

وی ادامه داد: هیچ شرایطی باعث نشده حتی یک ساعت بنادر کشور دچار رکود و توقف شوند و تمامی اسکله ها و بنادر برای تخلیه و بارگیری انواع محموله ها فعال هستند.

مدیرعامل سازمان بنادر و دریانوردی افزود: در بنادر هرمزگان به ویژه بندر شهید رجایی، فعالیت ها بی وقفه ادامه دارد و از ابتدای سال جاری تاکنون بالغ بر ۳۶ میلیون تن تخلیه و بارگیری کالا و ۶۷۰ هزار TEU تخلیه و بارگیری کانتینر در بندر شهید رجایی صورت گرفته است.

راستاد تأکید کرد: با وجود تحریمها و تهدیداتی که به صورت ناعادلانه و غیر قانونی بر کشور تحمیل شده و همچنین تلاش هایی که برای ایجاد مشکل در زمینه فعالیت های بندری صورت می گیرد، روند حمل و نقل و تجارت دریایی کشورمان مناسب است.وی خاطرنشان کرد: فعالیتها و پروژه‌های توسعه ای در بنادر کشور با قوت به پیش می‌روند و عمدتاً در چارچوب برنامه زمان‌بندی است و امیدواریم تعداد قابل‌توجهی از پروژه های توسعه‌ای تا پایان سال جاری به بهره برداری برسند.

معاون وزیر راه و شهرسازی اظهار داشت: بخشی از این سرمایه گذاری ها توسط سازمان بنادر و دریانوردی برای ایجاد زیربناها و زیرساخت های بندری انجام شده و بخش قابل توجهی از آن نیز سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در راستای ایجاد روبناها و تجهیزات بندری است.

وزیر صنعت، معدن و تجارت در اولین جلسه شورای معاونین خبر داد

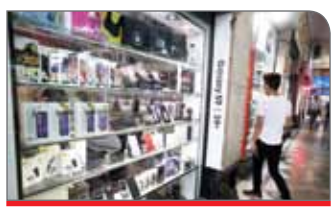
اختصاص منابع بانکی برای احیای واحدهای صنعتی تعطیل و نیمه‌فعال

وزیر صنعت، معدن وتجارت از ابلاغ مهلت سه ماهه برای آزادسازی معادن حبس شده خبر داد و گفت: مطابق قانون، معادنی که مدت طولانی در حبس بوده و غیرفعال است، پروانه بهره‌برداری آن‌ها ابطال شده و آزادسازی می‌شود. به گزارش ایسنا به نقل از وزارت صنعت، معدن وتجارت، علیرضا رزم حسینی در اولین جلسه شورای معاونین وزارت صنعت، معدن و تجارت گفت: اولویت اصلی وزارت صنعت، معدن و تجارت در شرایط کنونی و مطابق با برنامه‌های پیشنهادی ارایه شده به مجلس شورای اسلامی، تامین کالاهای اساسی و ضروری مورد نیاز کشور و توجه ویژه به سفره مردم است که به دلیل اثرگذاری شاخص‌های کلان اقتصادی، با نوساناتی مواجه شده است. وزیر صنعت، معدن و تجارت با تاکید بر اینکه باید از سفره مردم حراست و حفاظت شود، افزود: مسئولیت ذاتی وزارت صنعت، معدن وتجارت آن است که بتواند در کنار سایر دستگاه‌ها و نهادهای تصمیم‌گیر، تمام توان خود را نسبت به تامین کالاهای اساسی مورد نیاز سفره خانوار به کار گیرد. وزارت صنعت، معدن و تجارت امروز خط مقدم جبهه جنگ اقتصادی است و همه باید همدل و هم هدف، به تامین معیشت مردم بپردازیم؛ در این مسیر باید همه دستگاه‌ها دست به دست هم دهند تا بتوان به موقع نیازهای مردم را تامین کرد. وزیرصنعت، معدن وتجارت در بخش دیگری از سخنان خود، به ضرورت استفاده از نظرات تمامی ذی‌نفعان در تصمیم‌گیری‌ها و تصمیم‌سازی های مرتبط با حوزه‌های صنعت، معدن و تجارت اشاره و تصریح کرد: از ظرفیت نمایندگان مجلس شورای اسلامی، تشکل‌های بخش‌خصوصی، اتاق‌های بازرگانی و اصناف و نیز کارشناسان باید در تصمیم‌گیری‌ها استفاده شود تا بتوان در زمان اجرا نیز، از توان همه این بخش‌ها بهره گرفت. وی اظهار کرد: سامانه جامع تجارت از جمله تکالیفی است که رئیس جمهور بر عهده وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار داده است؛ باید توجه داشت که تکمیل این سامانه گام بزرگی در راستای کاهش مدت زمان صدور مجوزها و جلوگیری از هرگونه رانت و فساد خواهد بود. رزم‌حسینی همچنین از برنامه‌ریزی برای اختصاص منابع بانکی جهت احیای واحدهای صنعتی خبر داد و گفت: بانک صنعت و معدن منابع مورد نیاز برای احیا و فعال‌سازی واحدهای صنعتی تعطیل و نیمه‌فعال را تامین خواهد کرد. وزیرصنعت، معدن وتجارت به رؤسای سازمان صنعت، معدن وتجارت استان‌ها ابلاغ کرد:

تعیین مهلت ۳ ماهه

وزیرصنعت، معدن وتجارت دستورالعمل ایجاد وحدت رویه در فعال‌سازی معادن و محدوده‌های معدنی غیرفعال را به رؤسای سازمان صنعت، معدن و تجارت ۳۱ استان، اداره کل جنوب کرمان و نیز مناطق آزاد ماکو، ارس و قشم ابلاغ کرده و سه ماه مهلت داده شده تا محدوده پروانه‌های اکتشافی مشکل‌دار از طریق مزایده عمومی به متقاضیان واگذار گردد. به گزارش ایسنا، براساس این ابلاغیه، دستورالعمل ایجاد وحدت رویه در فعال‌سازی معادن و محدوده‌های معدنی غیرفعال در ۱۱ بند و ۵ تبصره تدوین شده است و ضمانت حسن اجرای این دستورالعمل و پاسخگویی به نهادهای نظارتی تنها با رؤسای سازمان صنعت، معدن و تجارت استان‌ها خواهد بود. بر اساس بند ۱ این دستورالعمل، به دارندگان مجوز همه پهنه‌های اکتشافی واگذار شده، که مهلت ارائه گزارش نهایی آن‌ها به اتمام رسیده است، از زمان ابلاغ این دستورالعمل، سه ماه مهلت داده شود تا در صورت تمایل، مختصات مناطق امیدبخش شناسایی شده را معرفی و نسبت به دریافت پروانه یا پروانه‌های اکتشاف مواد معدنی گروه ۶ اقدام کنند. طبق بند ۲ این دستورالعمل، به همه محدوده‌های مورد درخواست صدور پروانه اکتشاف (که به هر دلیل ابطال و بلوکه شده‌اند) اشاره شده تا وفق مقررات و با اطلاع رسانی کامل (از طریق رسانه ها، جراید، پورتال، تابلوی اعلانات و ....) آزاد و امکان ثبت برای متقاضیان در سامانه کاداستر میسر شود. در بند ۵ دستورالعمل مذکور آمده است: محدوده پروانه‌های اکتشافی لغو، ابطال یا سلب صلاحیت شده، با رعایت مقررات مربوطه، حداکثر طی مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل از طریق مزایده عمومی به متقاضیان واگذار شده و چنانچه در مزایده متقاضی نداشت وفق مقررات و با اعلام قبلی (از طریق رسانه‌ها، جراید، پورتال و ...)، نسبت به آزادسازی آن‌ها اقدام شود.

آنچه باید هنگام واگذاری سیم‌کارت بدانید

هنگام فروش یا واگذاری سیم کارت، کاربر جدید به تمام اطلاعات ذخیره‌شده سیم کارت و شبکه‌های اجتماعی دسترسی خواهد داشت، بنابراین لازم است برای جلوگیری از سوءاستفاده‌های احتمالی، اقداماتی از جمله غیرفعال کردن اکانت‌های فعال در شبکه‌های اجتماعی انجام شود. به گزارش ایسنا، بسیاری از جرائم و کلاهبرداری‌های اینترنتی و تلفنی با استفاده از سیم کارت‌های تلفن همراه سایر افراد انجام می‌شود، بنابراین کاربران نباید سیم کارت روشن و فعال خود را در اختیار دیگران قرار دهند. همچنین کاربران باید هنگام انتقال سند مالکیت سیم کارت‌های خود، حتماً اکانت‌های شبکه‌های اجتماعی که با آن سیم کارت فعال شده‌اند را حذف کند، زیرا احتمال سوءاستفاده از اکانت‌ها در شبکه‌های اجتماعی توسط خریدار سیم کارت وجود دارد. از سوی دیگر برخی از افراد، بنابه دلایلی مجبور به استفاده از چندین سیم کارت هستند، اما بعد از مدتی ممکن است از سیم کارتی استفاده نکنند یا سیم کارت مفقود شود که در نهایت پس از چندین ماه، سیم کارت توسط اپراتورها به مالکیت فرد دیگری درمی‌آید. در چنین شرایطی لازم است کاربر نکاتی را مدنظر قرار دهد که پلیس فتا به این موارد اشاره کرده است. کاربران می‌توانند از طریق پیامک ۳۰۰۰۱۵۰ و پورتال سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی، از تعداد سیم کارت‌هایی که با شماره ملی آنها ثبت‌شده است، اطلاع یابند و برای اطلاع از شماره سیم کارت موردنظر از طریق اپراتور مربوطه اقدام کنند. یکی از چالش‌های فعلی کاربران تلفن همراه، وجود سیم کارت‌هایی است که به علت عدم فعالیت کاربر، توسط شرکت ارائه‌دهنده خدمات ارتباطی، پس از پایان مهلت قانونی سلب امتیاز شده و دوباره به چرخه فروش برگردانده می‌شود و به صورتی قانونی در اختیار کاربری دیگر قرار می‌گیرد. از آنجایی که کاربر جدید به تمام اطلاعات ذخیره‌شده این سیم کارت، دسترسی خواهد داشت، اطلاعاتی شامل پیام‌رسان‌های تلفن همراه و همه اطلاعات کاربر قبلی بدون هیچ دردسری در دسترس کاربر جدید خواهد بود که با این اتفاق، همه عواقب سوءاستفاده از اطلاعات شخصی کاربران، متوجه صاحب قانونی سیم کارت است. مؤثرترین توصیه برای جلوگیری از سوءاستفاده‌های احتمالی در این‌باره می‌تواند این باشد که فرد، پیش از فروش سیم کارت خود، تمامی اکانت‌های فعال در شبکه‌های اجتماعی و پیام‌رسان‌ها را غیرفعال کند و حتی لازم است پیش از واگذاری سیم کارت، کانال‌ها و گروه‌های فعال در شبکه‌های اجتماعی را نیز غیرفعال و حذف کند و علاوه بر این عکس و فیلم‌های بارگذاری‌شده را هم از شبکه‌های اجتماعی پاک کند.

پیش‌بینی بازار مسکن در نیمه دوم سال

بازار مسکن به «استراحت فصلی» رفت

فعالان بازار مسکن معتقدند رکود ساخت‌وساز، روند رو به کاهش معاملات و استندبای طرف تقاضا سه ویژگی اصلی بازار مسکن در ماه‌های اخیر است. سازندگان از افزایش ریسک‌پذیری ساخت‌وساز سخن می‌گویند و معتقدند نوسان نرخ مصالح ساختمانی، بخش ساخت‌وساز را به چالش کشانده است. به گفته برخی دیگر از سازندگان در ۹ ماه گذشته هزینه احداث واحدهای مسکونی تا پایان مرحله اسکلت ۱۴۰ درصد رشد داشته که بر نرخ تمام شده تاثیرگذار خواهد بود. خروجی این وضعیت به فقر عرضه فایل‌های به نرخ و کاهش توان خرید منتهی شده است. مطابق آمار در نیمه اول امسال ۲۶ هزار و ۶۴۸ واحد مسکونی جدید در پایتخت به مرحله ساخت رسیده که کاهش ۱۴ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل را نشان می‌دهد.

عکس: صمت

گروه بورس
editor@smtnews.ir

آرامش بازار مسکن در گرو تثبیت نرخ ارز

یک کارشناس بازار مسکن با بیان اینکه بازار مسکن ماهیت کندی دارد گفت: در صورت تثبیت نرخ ارز می‌توان انتظار داشت بازار مسکن برای مدت دو سال در آرامش بماند.

حسن محتشم در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: تعداد معاملات مسکن از ابتدای پاییز تا اواسط زمستان در سطح پایینی خواهد بود و قیمت‌ها به ثبات نسبی می‌رسد. البته تاثیر انتخابات امریکا بر اقتصاد و به تبع آن بازار مسکن در ایران را نمی‌توان انکار کرد. در واقع نوسانات بازار مسکن تابع متغیر کوتاه مدتی است که هنوز اتفاق نیفتاده است. اگر دموکراتها برنده انتخابات امریکا شوند احتمال افت نرخ ارز و پایین آمدن نرخ کالاها از جمله مسکن وجود دارد.وی افزود: پیش‌بینی من این است که اگر نرخ ارز به ثبات برسد تا حدود دو سال بازار مسکن آرام خواهد بود.

این عضو هیات مدیره انجمن انبوه سازان تهران درباره علت افت معاملات در شهریورماه گفت: معمولا شهریورماه با توجه به زمان نزدیک شدن به فصل مدارس، معاملات نسبت به تیر و مرداد مقداری افت می‌کند. با ورود به پاییز هم تعداد قراردادهای خرید و فروش در سطح پایینی باقی می‌ماند تا زمانی که از اواسط بهمن ماه شاهد افزایش معاملات شب عید هستیم. این چرخه معمولا رفتار سالیانه بازار مسکن طی سال‌های گذشته بوده است.

محتشم با بیان اینکه اغلب خرید و فروشهای بازار مسکن از نوع سرمایه‌گذاری است تصریح کرد: عمده متقاضیان برای حفظ ارزش دارایی خود اقدام به خرید مسکن می‌کنند. تعدادی از فعالان بازار مسکن وارد بورس شده بودند که بعد از افت شاخص بورس، بعضا با ضرر ۵۰ درصدی خارج شدند و به بازار مسکن رو آوردند.

«اقدام ملی» جوابگوی نیاز نیست

وی با اشاره به رکود بخش ساخت‌وساز گفت: پروژه اقدام ملی نمی‌تواند جوابگوی نیاز مسکن کشور باشد. حتی مسکن مهر هم در بعضی نقاط هنوز تحویل نشده است. بعضا متقاضیان مسکن مهر که ۱۰ سال پیش به دولت پول داده‌اند یا هنوز واحدشان را تحویل نگرفته یا به بهانه هایی مثل عدم تکمیل آورده، واحدشان به افراد دیگر واگذار شده است. ناکارآمدی طرحهای وزارت راه و شهرسازی در مسکن مهر نشان داده شده و به همین دلیل متقاضیان، چندان از مسکن ملی استقبال نکردند.

روند بازارهای موازی

این کارشناس بازار مسکن درباره نوسانات بازار مسکن نسبت به بازارهای موازی گفت: نرخ خانه در همه نقاط کشور به یک اندازه بالا نرفته است. به طور مثال در شمال تهران نرخ مسکن با نرخ دلار همتراز شده و حتی بالاتر رفته است اما در بعضی نقاط کشور رشد چندانی اتفاق نیفتاده است.

به طور کلی بازارهای بورس، طلا و ارز خاصیت نقدشوندگی دارند و همین مسئله باعث تقاضای آن می‌شود. افراد با سرمایه اندک هم می‌توانند سهام بخرند یا دلار خریداری کنند اما مسکن یک کالای درشت است و پایین بودن توان طرف تقاضا باعث می‌شود تا کند حرکت کند اما از نظر ریسک پذیری، امن تر از دیگر بازارها است.

رشد کمتر نسبت به بخش‌های رقیب

کارشناس اقتصاد مسکن با بیان اینکه از ابتدای مهر تا اواسط بهمن ماه بازه زمانی استراحت بازار مسکن است گفت: بازار مسکن رشد کمتری را نسبت به بخش‌های رقیب داشته که نشان دهنده ماهیت منطقی بودن این حوزه است.

عباس زینعلی در گفت‌وگو با مهر اظهار کرد: افزایش نرخ مسکن فاصله‌ای غیر قابل تحمل را بین قدرت خرید متقاضیان خانه اولی با قیمت‌ها ایجاد کرده است. از طرف دیگر ورود به بازه زمانی استراحت بازار مسکن یعنی فصل پاییز در کنار شیوع بیماری کرونا منجر به کاهش معاملات و کاهش سرعت رشد نرخ مسکن شد.

وی افزود: انتظار داریم رکود نسبی بازار مسکن تا اواسط بهمن ماه ادامه پیدا کند و سپس شاهد خریدهای شب عید باشیم که به رشد معاملات و احتمالاً رشد نسبی نرخ می‌انجامد. البته تبدیل به احسن قوی‌ترین بخش بازار خواهد بود.

زینعلی در مقایسه بازار مسکن با بازارهای موازی گفت: بازار مسکن طی دو سال گذشته نسبت به ارز، طلا و بورس رشد کمتری داشته اما این حوزه شرایط منطقی‌تری نسبت به بازارهای رقیب دارد.

در بازار بورس یا طلا شاید رشد عجیبی را در یک دوره زمانی شاهد باشیم اما معمولاً بالا نمی‌مانند و به‌تدریج خود را با میزان رشد بازار مسکن تطبیق می‌دهند.

ماهیت متفاوت بازار مسکن

این کارشناس بازار مسکن تصریح کرد: از طرف دیگر ماهیت مسکن به عنوان یک کالای درشت، مانعی برای جذب سرمایه‌های خرد است. بنابراین رشد آن متناسب با شرایط اقتصاد کلان و منطقی تر از بازارهای هیجانی است. به همین دلیل سقوط شدیدی را هم تجربه نمی‌کند. بر این اساس نمی‌توان انتظار داشت که در ماههای آینده نرخ مسکن کاهش یابد.

وی با بیان اینکه سابقاً دوره رکود مسکن چهار تا پنج سال طول می‌کشید خاطرنشان‌کرد: درحال‌حاضر ثبات اقتصاد به اندازه گذشته نیست به همین دلیل رکود محتوم آینده بازار مسکن دو تا سه سال بیشتر طول نخواهد کشید.

زینعلی درباره پیش‌بینی از ورود بازار مسکن به رکود قطعی گفت: همه چیز به بازارهای موازی بستگی دارد. اگر بورس و طلا همینطور بالا بمانند، رکود نسبی مسکن که هم اکنون با آن مواجه هستیم طولانی‌تر می‌شود. در غیر این صورت سرمایه‌ها وارد بخش مسکن خواهد شد و انتظار افزایش قیمت‌ها انتظار بی‌جایی نخواهد بود.

نرخ خانه در همه نقاط کشور به یک اندازه بالا نرفته است. به طور مثال در شمال تهران نرخ مسکن با نرخ دلار همتراز شده و حتی بالاتر رفته است اما در بعضی نقاط کشور رشد چندانی اتفاق نیفتاده است

روی خط آمار

تعداد معاملات آپارتمان‌های مسکونی شهر تهران در شهریورماه سال ۱۳۹۹ به ۸.۵ هزار واحد مسکونی رسیده که نسبت به ماه قبل و ماه مشابه سال قبل به ترتیب ۶.۸ درصد کاهش و ۲۰۳.۷ درصد افزایش نشان می‌دهد. همچنین بر اساس اعلام بانک مرکزی در ماه مورد گزارش، متوسط نرخ خرید و فروش یک متر مربع زیربنای واحد مسکونی معامله شده از طریق بنگاه‌های معاملات ملکی شهر تهران ۲۴.۲ میلیون تومان بود که نسبت به ماه قبل و ماه مشابه سال قبل به ترتیب معادل ۵.۱ و ۹۱.۷ درصد افزایش نشان می‌دهد.

در همین حال متوسط متراژ واحدهای عرضه شده از طریق یک سامانه ملکی به بازار مسکن شهر تهران در شهریور ماه ۱۰۹ متر بوده و این در حالی است که میانگین متراژ معاملات قطعی ۸۹ متر است. همچنین بررسی‌ها از اختلاف ۲۰ متری متراژ عرضه با تقاضا در بازار مسکن شهر تهران حکایت دارد. در حالیکه متوسط متراژ واحدهای آماده فروش بر اساس آگهی‌های یک سامانه ملکی در شهر تهران ۱۰۹ متر اعلام شده، میانگین متراژ معاملات قطعی ۸۹ متر است. این نشان می‌دهد یک فاصله ۲۰ متری بین توان تقاضای واقعی با عرضه مسکن در شهر تهران وجود دارد. اطلاعات به‌دست آمده از سامانه کیلید که از آگهی‌های شهریور ماه به‌دست آمده نشان می‌دهد بالاترین متوسط متراژ به منطقه یک با ۲۰۶ متر و کمترین متراژ به منطقه ۱۰ با متوسط ۶۶ متر تعلق دارد. این درحالی است که میانگین متراژ معاملات قطعی بر اساس قراردادهای خرید و فروش در بهار امسال برای منطقه یک ۱۴۸ متر و منطقه ۱۰ به میزان ۶۰ متر مربع بوده است.

پس از منطقه ۱ بالاترین متراژ واحدهای آماده فروش به منطقه ۳ تعلق دارد که متوسط متراژ واحدها ۱۴۹ متر است. رتبه‌های بعدی به ترتیب متعلق به منطقه ۶ با ۱۴۰ متر، منطقه ۲۲ با ۱۳۰ متر، منطقه ۲ با ۱۲۸ متر، منطقه ۴ با ۱۱۶ متر، منطقه ۸ با ۱۰۷ متر، منطقه ۷ با ۱۰۴ متر، منطقه ۱۳ با ۹۳ متر و منطقه ۵ با ۹۲ متر است.کمترین متراژ واحدها بر اساس آگهی‌های سامانه مذکور به ترتیب مربوط به منطقه ۱۰ با ۶۶ متر، منطقه ۱۲ با ۷۷ متر، منطقه ۹ با ۷۸ متر، منطقه ۱۱ با ۸۳ متر، منطقه ۱۴ با ۸۶ متر و منطقه ۱۵ با ۸۹ متر تعلق دارد. با توجه به تعداد پایین آگهی‌های مناطق ۱۶ تا ۲۱ میانگین متراژ واحدهای این مناطق در گزارش لحاظ نشده است.

فاصله ۲۰ متری بین معاملات قطعی و آگهی‌ها

متوسط متراژ آگهی‌ها در حالی عدد ۱۰۹ متر را نشان می‌دهد که معاملات قطعی بر اساس آمار بازار مسکن در بهار امسال از میانگین ۸۹ متر در قراردادهای خرید و فروش حکایت دارد.

بالاترین میانگین متراژ واحدهای فروخته شده به ترتیب متعلق به منطقه ۱ با ۱۴۸ متر، منطقه ۳ با ۱۲۹ متر، منطقه ۲۲ با ۱۱۲ متر، منطقه ۲ با ۱۱۲ متر، منطقه ۶ با ۱۱۹ متر، منطقه ۴ با ۹۱ متر، منطقه ۵ با ۸۹ متر و منطقه ۱۳ با ۸۴ متر است.

پایین‌ترین متوسط متراژ واحدهای فروخته شده نیز به ترتیب به منطقه ۱۰ با ۶۰ متر، منطقه ۱۱ با ۷۰ متر، منطقه ۱۵ با ۷۱ متر، منطقه ۹ با ۷۲ متر، منطقه ۱۴ با ۷۴ متر، منطقه ۸ با ۷۶ متر و منطقه ۷ با ۷۹ متر تعلق دارد.

سخن آخر

با وجود افزایش قراردادهای خرید و فروش نسبت به سال گذشته، نشانه‌های افت معاملات در ماه‌های اخیر بروز کرده است. مقایسه نقطه به نقطه معاملات در مهرامسال رشد ۲۰۳ درصدی را نسبت به مهر پارسال نشان می‌دهد. بازار از این نظر در نیمه اول امسال هم شرایط بهتری نسبت به شش ماهه ابتدای سال ۱۳۹۸ داشت و معاملات در نیمه اول امسال افزایش ۶۹ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل نشان داد. با این حال به دو دلیل نمی‌توان شرایط معاملات ملک را پررونق تلقی کرد؛ دلیل اول اینکه رشد معاملات نسبت به سال قبل نمی‌تواند شاخصی برای رونق تلقی شود؛ زیرا در بعضی از ماه‌های نیمه اول سال گذشته به‌خصوص شهریورماه خرید و فروش به کمترین میزان خود طی دهه‌های اخیر رسیده بود. دوم اینکه در دو ماه منتهی به مهرماه ۱۳۹۹ معاملات روند کاهشی داشته و دو افت ۳۵ درصد و ۶.۸ درصد ماهیانه را تجربه کرد که احتمالا این شرایط در مهرماه نیز ادامه داشته است.

ویژگی سوم بازار مسکن در دو ماه گذشته که از حرکت معاملات در مدار کاهشی نشأت می‌گیرد به بی‌حرکتی معامله گران مربوط می‌شود. فعالان بازار مسکن که عمده آنها را سفته بازان و سرمایه‌گذاران تشکیل میدهند در انتظار دریافت سیگنالهای قوی تری برای ورود به این بازار هستند.

دلالان نگران از آوار شکست نرخ ارز

بازار ارز پس از سپری کردن چند هفته افزایش مستمر و ریزش نرخ‌ها در هفته گذشته، حرکت احتیاطی توأم با ریزش را در پی گرفت که از هم‌افزایی چندین عامل اقتصادی و روانی برای ریزش نرخ ارز حکایت دارد.

به گزارش مهر، بازار ارز پس از سپری کردن چند هفته افزایش مستمر و ریزش نرخ‌ها در هفته گذشته، حرکت احتیاطی توأم با ریزش را در پی گرفته است.

ریشه‌یابی این مهم، حکایت از هم‌افزایی چندین عامل اقتصادی و روانی در راستای ریزش نرخ ارز پس از هفته‌ها افزایش نرخ ارز در بازار دارد.

بررسی تحرکات دلالان ارزی در فضای مجازی حاکی است، پروپاگاندای رسانه‌ای درباره قطعیت انتخاب مجدد دونالد ترامپ به ریاست جمهوری آمریکا (که اگر بیش از ستاد انتخاباتی ترامپ نباشد، کمتر نیست!) همراه با پایین جلوه دادن نرخ ارز در مقایسه با سایر کالاها، در دستور کار این روزهای دلالان و سوداگران بازار ارز قرار گرفته است.

در همین رابطه، یحیی آل اسحاق با بیان اینکه تقاضاهای غیر اساسی عامل افزایش نرخ ارز است، اظهار داشت: بدخواهان کشور و سوداگران بازار ارز تلاش داشتند با ایجاد انتظارات منفی، قیمت ارز را افزایش دهند. این افراد در حال حاضر نیز با گره زدن بازار ارز به انتخابات آمریکا در حال تشدید این انتظارات منفی هستند؛ حال آنکه اتفاق منفی پیش روی بازار نخواهد بود.

وی با اشاره به سفرهای اخیر برخی مسئولان و تلاش آنان برای بازگردانی اموال مسدود شده در سایر کشورها افزود: با توجه به رایزنی‌های اخیر، احتمال بازگردانی ۵ میلیارد ارز مسدود شده در عراق بسیار بالاست. الکاظمی نخست وزیر جدید عراق کمیته‌ای در این خصوص تشکیل داده تا این موضوع پیگیری و به سرانجام برسد.

بخشی از دارایی‌تان را به ریال تبدیل کنید!

در کنار توصیه برخی دلالان بازار ارز به یکدیگر مبنی‌بر تبدیل بخش کوچکی از دارایی‌های ارزی به دارایی ریالی، اظهارات رئیس‌کل بانک مرکزی مبنی‌بر افزایش شدید ریسک سرمایه‌گذاری در بازار ارز و اثرپذیری این بازار از اخبار روزهای آینده، شکنندگی بازار ارز و سایه سنگین اثرات روانی بر بازار ارز در اذهان تداعی شده است.

این شکنندگی آن جایی معنا پیدا می‌کند که به گفته یکی از فعالان بازار ارز، همراه باتمایل پایین متقاضیان ارزی برای خرید ارز در بازار متشکل و سامانه نیما، اخباری نظیر آزادسازی دارایی‌های بلوکه شده کشور و نزدیک شدن به ایام انتخابات آمریکا، اقدامات سفته‌بازانه و تحلیل‌های قاطعانه درباره روند افزایشی بازار ارز را به حداقل رسانده است. یکی از فعالان بازار ارز در چهارراه استانبول در گفتگو با مهر گفت، پس از حدود ۳ سال رشد پیاپی نرخ ارز، نیاز به یک دوره استراحت و دستکم ثبات در نرخ ارزهای خارجی و اقتصاد کلان کشور احساس می‌شود و این مهم دور از ذهن نیست.

وی همچنین به افزایش حساسیت دستگاه‌های نظارتی در مواجهه با نرخ‌سازان فضای مجازی و حقیقی که در قالب معلاملاتی نظیر فردایی و شبانه در افزایش التهابات بازار ارز دخیل هستند، اشاره کرد و این مسئله را یکی دیگر از دلایل آرامش نسبی بازار و کاهش تحرکات دلالان دانست.

نظرگاه

وابستگی به دلار انکارناپذیر است

بهرام شهریاری / عضو سابق
هیات‌مدیره انجمن قطعه‌سازان

فرقی نمی‌کند قطعات خودرو باشد یا هر محصول دیگری، ما تا خرخره وابسته به نرخ ارز هستیم و حتی شرایط روزمره زندگی مردم به نرخ ارز وابسته است، با این شرایط ارز تاثیر خود را روی تولید می‌گذارد. عوامل تولیدی مانند زنجیر به هم وصل به هم وابسته هستند وقتی یکی از این عوامل مثل ارز دچار تنش می‌شود دیگر بخش‌ها نیز دچار نوسان خواهد شد. مواد اولیه تولیدی که وارداتی است، مستقیم تاثیر می‌گیرد، کالایی هم که وارداتی نیست باز تاثیر می‌گیرد، چون آن هم برای تولید مواد اولیه‌اش به نرخ ارز وابسته است. به نظر می رسد ما فقط از واژه بی‌معنی خودکفایی استفاده کرده‌ایم اما در عمق ساخت داخل کمترین تلاش را کرده‌ایم. با تلاشی که در گذشته شده بود توانسته بودیم بخشی را تولید داخل کنیم اما آن را هم سوداگران این حوزه به خصوص مدیران بخش دولتی با ایجاد رقابت‌های غیراصولی از بین بردند. قطعه‌سازنماهای جدیدی را وارد عرصه کردند که فقط واردکننده بودند و تنها برند ایرانی روی آن می‌زدند، قطعات را هم وابسته به ارز و خارج از کشور کردند. در حوزه داخلی کمترین تلاش را کردیم و فقط از واژه بی‌معنی خودکفایی استفاده کرده و تا مغز استخوان وابسته باقی ماندیم، به همین دلیل نرخ ارز در همه‌ی حوزه‌های تولید ما اثر خود را دارد. ز بنابراین وقتی نرخ ارز به ۳۰ هزار تومان می‌رسد همه چیز ما تغییر می‌کند و خیلی از تولیدکنندگان ما از میدان خارج می‌شوند چون توان تامین را ندارند و نمی‌توانند از پس آن بر بیایند. از زمان دولت آقای احمدی‌نژاد مشکل گردش نقدینگی در صنعت خودرو فراوان شد، قبل از آن هم بود اما کمتر و نامحسوس. از آن دوران به بعد گردش نقدینگی در صنعت خودروسازی به دلیل تصمیمات نابجایی که گرفته شد مثل اینکه سرمایه در گردش را در سرمایه ثابت محبوس کردند و در کشورهای دیگر در جاهای مختلف کارخانه ایجاد کردند و سرمایه‌گذاری نابجایی کردند، مشکل گردش نقدینگی در قطعه سازی به وجود آمد و نطفه آن از همان موقع گذاشته شد و هر چه جلوتر آمدیم، عمیق‌تر و عمیق‌تر شد. وقتی قیمت ارز به این شدت بالا می رود بسیاری از قطعه‌سازان به خصوص قطعه‌سازان کوچک توان تأمین را از دست می‌دهند و بتدریج از میدان خارج می‌شوند. اینها بن‌بست‌هایی است که بر سر راه صنعت خودرو وجود دارد، یک راه بیشتر باقی نمی‌ماند. ما باید بتوانیم محصولاتمان را به خارج از مرزهای کشور ببریم و بازارگشایی کنیم ولی متاسفانه این راهکار به دلایل مسائل سیاسی مسدود است.

نظرگاه

تداوم وابستگی ارزی صنعت خودرو

حسن کریمی سنجری
کارشناس صنعت خودرو

هیچوقت امکان پذیر نیست که خودرو به خودکفایی صد در صد برسد، تولید بسیاری از قطعات توجیه اقتصادی و فنی ندارد و تولید برخی مواد اولیه هم به صورت خودکفا امکان‌پذیر نیست. یعنی همیشه صنعت خودروسازی وابستگی ارزی خواهد داشت. هیچ کشوری در دنیا نه توانسته و نه تلاش کرده که صفر تا صد خودرو و قطعات خودرو را تولید کند. طبیعتا این وابستگی ارزی باعث می‌شود که هر چه قیمت ارز افزایش پیدا کند، قیمت خودرو نیز زیاد می‌شود. جدا از این با افزایش قیمت ارز تورم عمومی در کشور نیز افزایش پیدا می‌کند. بسیاری از محصولات در کشور ما وابستگی ارزی دارد و تاثیر ارز در روند تورم خارج از مسیر منطقی یک تاثیر غیرمنطقی هم دارد. یعنی تاثیر روانی و حبابی افزایش قیمت ارز را نمی‌توان نادیده گرفت. افزایش قیمت ارز چه در قالب منطقی و چه قالب حبابی و غیرمنطقی تاثیر خود را روی صنعت خودرو می‌گذارد. از سوی دیگر بیشتر مواد اولیه تاثیر مستقیمی از نرخ ارز می‌گیرد. بنابراین وقتی قیمت ارز بالا می‌رود بلافاصله تاثیر خود را روی افزایش قیمت مواد اولیه می‌گذارد. وقتی قیمت فولاد، آلیاژ، مواد شیمیایی بالا می‌رود، قیمت تمام‌شده‌ی قطعه افزایش پیدا می‌کند و طبیعتا قیمت تمام‌شده‌ی خودرو نیز بالا می‌رود. وقتی نرخ خودرو با یک قیمت دستوری فریز می‌شود ولی بازار از نرخ دستوری تبعیت نمی‌کند دو اتفاق می‌افتد. یکی اینکه توان شرکت‌های خودروساز برای عرضه بیشتر به بازار افت می‌کند بنابراین بازار از ناحیه کاهش عرضه آسیب می‌بیند. از طرف دیگر درست است که افزایش قیمت‌ها به دلیل قیمت‌گذاری دستوری روی قیمت فروش خودروسازها تاثیر نمی‌گذارد اما تاثیر خود را در بازار می‌گذارد. یعنی بازار از دو ناحیه آسیب می‌بیند. یکی اینکه عرضه کم می‌شود چون با قیمت‌گذاری دستوری توان خودروسازها برای عرضه بیشتر کم می‌شود. دومین وجه هم تاثیر مستقیمی است که قیمت بازار دارد. امروز بازار به هیچ وجه قیمت‌گذاری دستوری را نمی‌پذیرد. وقتی دلار از ۱۳ هزار تومان به ۳۲ هزار تومان می‌رسد بلافاصله در بازار تاثیر خود را می‌گذارد. بنابراین در قیمت تمام‌شده قطعه و خودرو با افزایش قیمت مواجه می‌شویم. درست است که با قیمت‌گذاری دستوری این افزایش قیمت را به بازار منتقل نمی‌کنیم اما بازار تاثیر خود را از جای دیگر می‌گیرد.

پنجشنبه
۸ آبان ۱۳۹۹- ۱۲ ربیع‌الاول ۱۴۴۲ - ۲۹ اکتبر ۲۰۲۰-شماره ۱۶۴۶-پیاپی ۲۹۶۴

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر: عاطفه خسروی

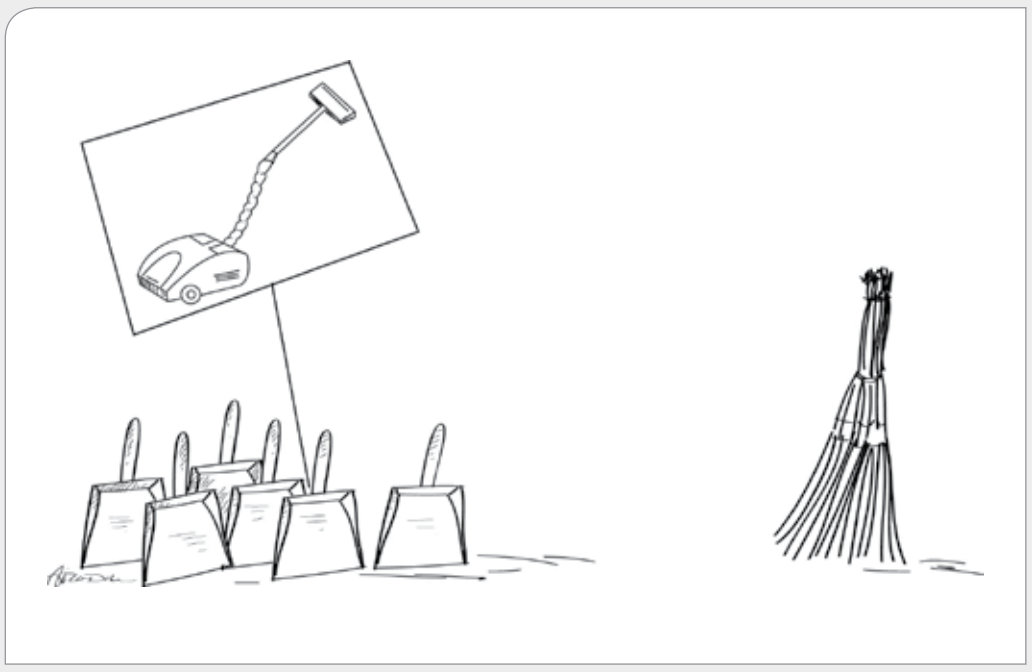
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کدپستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: شرکت چاپ رواق روشن‌مهر

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با ۶۳ امتیاز رتبه ۲
در میان روزنامه های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: صمت

بازار

پارادوکس تولید ماز اد فولاد و تنش بازار!

برخی سودجویان، بورس کالا را برای سامان‌دهی بازار فولاد ناکارآمد جلوه می‌دهند تا با عرضه ناقص محصولات در این بازار رقابتی، معاملات در تاریک‌خانه‌هایی نظیر بازار آزاد و مچینگ پابرجا بماند.

اهمیت تأمین ماده اولیه و مقاطع واسطه‌ای برای صنایع پایین‌دستی صنعت فولاد نظیر تولیدکنندگان آهن‌آلات ساختمانی، لوله و پروفیل، خودروسازی، انتقال سیالات، صنایع بسته‌بندی و لوازم خانگی تا جایی است که هرگونه آشفتگی و اختلال در بازار فولاد، به صنایع مذکور سرایت و به تبع آن هزینه معیشت مردم و حتی شاخص‌های کلان اقتصادی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد.

از این رو از اواسط تابستان سال ۱۳۹۷ در پی افزایش نرخ ارز، ستاد تنظیم بازار با هدف مقابله با تلاطمات بازار فولاد و تأمین نیاز واحدهای صنعتی مأمور به سیاست‌گذاری در حوزه فولاد شد اما ارزیابی‌ها نشان می‌دهد که با وجود گذشت ۲ سال از ورود ستاد تنظیم بازار به مسأله سامان‌دهی این بازار، بخش فولاد کماکان از آشفتگی قیمت‌ها، تشکیل بازار سیاه و اختلال در روند تأمین کالای مورد نیاز صنایع پایین‌دستی رنج می‌برد.

این در حالی است که بر اساس گزارش انجمن فولاد ایران، در سال ۱۳۹۸ بالغ بر ۲۷ میلیون و ۲۴۰ هزار تن فولاد خام در کشور تولید شده و به گفته غریب‌پور، معاون وزیر صنعت،معدن و تجارت تولید بیش از ۳۲ میلیون تن فولاد در سال جاری دور از ذهن نیست، شهرستانی، عضو انجمن فولاد از تولید ۱۵ میلیون تنی فولاد مازاد بر تقاضای کشور خبر داده است.

باید در نظر داشت که صنعت فولاد همواره نقش قابل توجهی در صادرات غیرنفتی کشور به ویژه در شرایط تحریمی از محل تولید مازاد داشته است، بنابراین آشفتگی بازار داخلی فولاد بیانگر چیزی جز سوءمدیریت و سیاست گذاری‌های غلط نیست.

صدرنشینی ایران در افزایش تولید فولاد

گفتنی است، انجمن جهانی فولاد در گزارش ۶ ماه نخست سال ۲۰۲۰، آمار و ارقام مربوط به ۶۴ کشور تولیدکننده فولاد را بررسی کرده که فولادسازان ایران به عنوان نهمین کشور تولیدکننده فولاد در جهان با افزایش ۱۰.۲ درصدی نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۱۹، با وجود محدودیت‌های شرایط تحریم و کرونا صدرنشین جدول رشد تولید فولاد در جهان شده‌اند.

براساس آنچه مطرح شد و برابر گزارش انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، در بهار سال جاری به‌طور متوسط ۶۴.۴ درصد کاهش واردات در زمینه مقاطع طویل فولادی از جمله تیرآهن، میلگرد و نبشی و ناودانی داشته‌ایم؛ با این وجود گویا از سرنوشت برخی از تولیدات فولادسازان خبری در دست نیست؛ چرا که صنایع پایین‌دستی از تنش در عرضه فولاد گلایه دارند.

ضرورت بازبینی در سهمیه‌های تخصیصی

با وجود توصیه‌های مکرر کارشناسان صنعت فولاد و تصمیم ستاد هماهنگی اقتصادی مبنی بر عرضه کلیه محصولات تولیدکنندگان فولاد در بورس کالا، همچنان در این حوزه کارشکنی‌هایی صورت می‌گیرد؛ تا جایی که اصرار بر استمرار عرضه فولاد به شیوه مچینگ و غیبت سبد محصولات کلیه تولیدکنندگان فولاد در بورس کالا، منجر به شکل‌گیری بازار ثانویه و التهاب قیمت‌ها در بازار آزاد شده است.

در همین زمینه، شهرستانی در گفتگو با مهر، با انتقاد از شکاف عمیق بین قیمت بورس کالا با بازار آزاد می گوید: عرضه فولاد به شیوه مچینگ باید کاملاً حذف شود و کلیه محصولات فولادی تنها در بورس کالا عرضه شوند.

بررسی‌ها نشان می‌دهد، توام با الزام کلیه فولادسازان به عرضه محصولاتشان در بورس کالا، توقف فوری عرضه فولاد به شیوه مچینگ می‌تواند کارکرد بورس کالا را به عنوان تنها بازار معاملات فولادی کشور تقویت کند.

از طرفی، پرهیز از مداخلات قیمتی ستاد تنظیم بازار در بورس و بازنگری در سهمیه فولاد واحدهای صنعتی منجر به کشف قیمت واقعی، رصد معاملات در این بازار شفاف و کاهش عطش بازار خواهد شد؛ تجربه نشان داده ابطال معاملات بورس کالا به بهانه عبور از سقف قیمتی ستاد تنظیم بازار، نه تنها قیمت‌ها را در بازار سیاه افزایش داده، بلکه بهانه‌ای برای عرضه دست و پا شکسته برخی از تولیدکنندگان در بورس کالا شده است.

باجه نشینان اطلاع رسانی را به روزهای آتی موکول می کنند

ابهام در تعیین تکلیف نرخ سود بانکی

عکس: آیدا فریدی

در یک هفته گذشته موضوع افزایش نرخ سود سپرده محور نظر کارشناسان شد هرچند که چند اواخر هفته خبرگزاری مهر در استنباطی از پست اینستاگرامی رئیس کل بانک مرکزی از بسته شدن پرونده افزایش نرخ سود بانکی خبر داد. این درحالی‌است که هنوز هم بسیار از شعب سطح شهر اطلاع رسانی در مورد نرخ سود را به آینده موکول می‌کند. در همین حال بانک مرکزی هم اظهار نظر رسمی نداشته‌است.

نرخ بهره بانکی در بیشتر کشورهای توسعه‌یافته به حدی پایین است که حتی در مواردی سپرده‌گذار مجبور است برای نگهداری از پول و دارایی‌اش که در اختیار بانک‌ها قرار دارد، درصدی هم کارمزد پرداخت کند؛ به‌عبارتی سپرده‌گذاران در کشورهایی مانند ژاپن، دانمارک و سوئیس باید از جیب خود هزینه کنند تا بانک نگهداری از پول آنها را بر عهده بگیرد، اما در کشور ما داستان کاملا متفاوت است. طبق آمار بانک جهانی، ایران در بین ۱۰ کشور جهان که بیشترین نرخ بهره بانکی را دارند، با ۱۸ درصد در رتبه هشتم ایستاده است. ونزوئلا با ۳۹ درصد در صدر جدول یکه‌تازی می‌کند، آرژانتین (۳۸ درصد) و زیمبابوه (۳۵ درصد) نیز در تعقیب این کشور بحران‌زده امریکای لاتین هستند. در رتبه‌های بعدی به‌ترتیب یمن، لیبریا، سورینام، کنگو، ایران، هائیتی و سودان قرار دارند.

بانک مرکزی واکنش رسمی نداشت

در یک هفته گذشته نیز موضوع افزایش نرخ سود سپرده محور نظر کارشناسان شد هرچند که چند اواخر هفته خبرگزاری مهر در استنباطی از پست اینستاگرامی رئیس کل بانک مرکزی از بسته شدن پرونده افزایش نرخ سود بانکی خبر داد. بااین عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی با انتشار پیامی در صفحه شخصی خود در فضای مجازی نوشت که افزایش نرخ سود بانکی سیاستی نیست که توفیق قطعی داشته باشد و بر همین اساس بانک مرکزی به دنبال روش‌های دیگری برای کاهش فشار تورمی در بازارها است.

در این میان، به موازات این اعلام سیاستگذار پولی، بانک‌ها خود برای جذب منابع بیشتر تلاش‌هایی را شروع کرده‌اند که بر مبنای آن، بتوانند منابع بیشتری را از مردم جذب کنند. به همین دلیل گمانه‌زنی‌ها نسبت به افزایش غیررسمی سود بانکی نیز قوت گرفته است. یک مدیر نظام بانکی در گفتگو با مهر می گوید: با توجه به اینکه دولت بنایی برای افزایش نرخ سود بانکی ندارد و از سوی دیگر، بسیاری از منابع مالی هم اکنون سرگردان برای ورود به بازارهای جدید هستند، برخی بانک‌ها تلاش‌های خود برای جذب این سپرده‌ها را آغاز کرده‌اند تا بلکه بتوانند بخشی از این منابع را جذب کنند.

او می‌افزاید: برخی از شعب بانکی به صورت زیر پوستی کار جذب سپرده‌ها با نرخ‌هایی بالاتر از نرخ مصوب را آغاز کرده و تلاش دارند تا با در نظر گرفتن برخی مشوق‌ها برای متصدیان شعب خود، به جذب سپرده بیشتری بپردازند که البته اگر این حرکت عام شود، حتماً باید خود را در آمار آتی بانک مرکزی مبنی بر جذب سپرده‌های بانکی نشان دهد.

اطلاع‌رسانی در روزهای آتی

در این میان برخی از متصدیان بانکی با شک و شبهه نسبت به افزایش نرخ سود صحبت می کنند و اطلاع رسانی دقیق از طرح‌های بانک مبنی بر افزایش نرخ سود را به روزهای آینده موکول می کنند. البته برخی از متصدیان نظام بانکی نیز تلاش دارند تا با اغوای مشتریان، بتوانند منابع آنها را در شعب جذب کنند.

پیش‌تر نیز در این رابطه گزارشی از تلاش متصدیان بانکی برای جذب سپرده بیشتر منتشر کرده بود که بر اساس آن، متصدیان خبر از افزایش رفت و آمدهای مردم برای پرس و جو در مورد سود سپرده‌ها و اقبال به سپرده‌گذاری در بانک‌ها می‌دادند.

به گفته باجه‌نشینان، بیشتر افرادی برای گشایش سپرده مراجعه می کنند که در گذشته نیز در همان شعب سپرده داشته‌اند؛ اما برای چند ماهی آن را از بانک خارج کرده‌اند. البته در همین راستا، برخی بانک‌ها مشوق‌هایی را برای متصدیان شعب خود در نظر گرفته‌اند تا در جذب سپرده مشتریان فعال‌تر عمل کنند. برخی متصدیان نظام بانکی می گویند که بخشنامه‌هایی را طی روزهای گذشته دریافت کرده‌اند که در آن، مشوق‌هایی را در راستای حمایت از باجه‌های بانکی و ایجاد انگیزه بیشتر برای بازاریابی و افزایش منابع سپرده‌ها در نظر گرفته‌اند. نمونه آن هم، «طرح ممتازان» ویژه باجه‌های بانکی است که در یک بازه زمانی ۴۰ روزه از ۲۱ مهرماه آغاز شده و هدف افزایش منابع در چهار سپرده اصلی قرض‌الحسنه جاری، قرض‌الحسنه پس‌انداز، سپرده کوتاه‌مدت و سپرده بلندمدت را دنبال می کند و باجه‌نشینان مأموریت ویژه یافته‌اند تا سپرده‌های مراجعینی را که برای سپرده‌گذاری پول خود در بانک‌ها مردد هستند جذب کنند.

تحلیل وضعیت سپرده‌های بانکی

مهدی کرامت‌فر، کارشناس مسائل اقتصادی نیز با تحلیل وضعیت سود سپرده‌های بانکی در نیمه اول امسال اعلام کرده است: اولین تغییر محسوس در ترکیب سپرده‌های بانکی، خروج محسوس نقدینگی از سپرده‌های یکساله بوده به شکلی که در نیمه اول سال ۹۹، سپرده‌های جاری در نمونه منتخب مجموعاً حدود ۵۰۰ هزار میلیارد ریال (۱۳.۳ درصد) کاهش یافته و این در حالی است که در مدت مشابه سال گذشته، سپرده‌های یکساله بیشترین سهم را در افزایش سپرده‌های بانکی داشته‌اند.

وی می‌افزاید: در مورد دلایل این تغییر به نظر می‌رسد تحولات فضای اقتصاد کلان، نااطمینانی و بی‌ثباتی‌های ایجاد شده در ماه‌های اخیر، رشد نرخ تورم و ایجاد فرصت‌های سفته‌بازی در انواع بازار دارایی‌ها و همچنین انبساط پولی در فروردین‌ماه (کاهش نرخ سود سپرده یکساله به محدوده ۱۵ درصد)، عمده‌ترین علل کاهش تمایل به نگهداری سپرده‌های یکساله بوده است. لازم به ذکر است که با در نظر گرفتن نرخ تورم ۳۵ درصدی شهریورماه، نرخ سود حقیقی سپرده‌های یکساله در محدوده منفی ۲۰ درصد قرار دارد و لذا خروج بیشتر پول از سپرده‌های یکساله در ماه‌های پیش‌رو کاملاً محتمل خواهد بود.

به گفته کرامت‌فر، ورود نقدینگی به گواهی سپرده یکساله و سپرده‌های دوساله و جانشین نمودن این ابزارها با سپرده‌های یکساله، دومین تغییر مهمی است که در نیمه اول سال جاری در ترکیب سپرده‌های بانکی قابل مشاهده است. با توجه به شکاف حدود ۲ تا ۴ درصدی نرخ سود سپرده یکساله با گواهی سپرده و سپرده دوساله، جابجایی پول میان این ابزارها کاملاً توجیه‌پذیر است و انتظار می‌رود که این روند در نیمه دوم سال نیز تداوم یابد. ورود حدود ۵۰۰ هزار میلیارد ریال نقدینگی به سپرده‌های دوساله (تقریباً معادل با مقادیر خارج شده از سپرده یکساله) ظرف کمتر از سه ماه از آغاز فعالیت مجدد سپرده مذکور، به خوبی گویای ظرفیت بالای این ابزار در نرخ‌های فعلی برای جذب منابع توسط نظام بانکی جهت افزایش میزان ماندگاری سپرده‌ها و کاهش سرعت گردش پول است.

تداوم ورود پول به سپرده‌های جاری

وی ادامه داد: نکته مهم دیگری که باید مورد توجه قرار گیرد، مساله کشش‌پذیری بالای سپرده‌های بانکی به تغییرات جزئی در نرخ سود پیشنهادی است به شکلی که تغییرات مختصر اخیر، اثرات چشمگیری بر جذب منابع و کنترل سرعت گردش پول داشته است و این موضوع، کارآمدی مشهور ابزار نرخ سود جهت کنترل سرعت گردش پول، کاهش جذابیت نسبی فعالیت‌های سفته‌بازانه و کنترل نرخ تورم را نشان می‌دهد. در مجموع به نظر می‌رسد که احیاء سپرده‌های دوساله توسط بانک مرکزی (به رغم اصطکاکی که می‌توانند در زمان کاهش نرخ رشد نقدینگی و نرخ تورم ایجاد نمایند) در شرایط فعلی اقدامی موثر بوده است. به گفته این کارشناس اقتصادی، افزایش اقبال سپرده‌گذاران به سپرده‌های کوتاه‌مدت و تداوم ورود پول به سپرده‌های جاری، از دیگر تغییرات سپرده‌های بانکی در نیمه اول سال جاری بوده و به نظر می‌رسد که این موضوع تا حد زیادی معلول افزایش فرصت‌های سفته‌بازانه در فضای اقتصاد بوده است. طی شش‌ماهه ابتدای سال حدود ۶۰ درصد از مجموع منابعی که به سپرده‌های بانکی وارد شده مربوط به سپرده‌های جاری و کوتاه‌مدت بوده است و به این ترتیب سهم اینگونه سپرده‌ها به بیش از نیمی از کل سپرده‌ها رسیده است. وی اظهار داشت: این تغییر از منظر صنعت بانکی منجر به کاهش بهای تمام شده سپرده است و اتفاقی مطلوب تلقی می‌شود اما از منظر اقتصاد کلان می‌تواند موج‌های تورمی جدیدی را ایجاد نماید و بی‌ثباتی فعلی را تشدید نماید. تغییر فضای سیاسی کشور پس از انتخابات ایالات متحده در آبان‌ماه می‌تواند از طریق تغییر جهت انتظارات، تا حدی این شرایط را تغییر دهد.

سخن آخر

به هر حال با اظهارنظر همتی، هنوز معلوم نیست بانک مرکزی و شورای پول و اعتبار چه تصمیمی برای افزایش نرخ سود بانکی دارند. اما به هر حال ممکن است برخی از شعب بانکی برای جذب منابع بیشتر، خود اقدام به اجرای طرح‌هایی در شعب کنند که البته مسبوق به سابقه است و پیش از این نیز از سوی بانک‌ها برای جذب سپرده بیشتر به کار گرفته شده بود و آن رعایت ظاهری نرخ سود بانکی و اجرای سود موازی برای همین سپرده‌ها و واریز وجه آن در یک حساب مجزا است.

گزارش خبری

اما و اگرهای قیمت بلیت هواپیما ادامه دارد

حدود ۳ هفته پیش انجمن شرکت‌های هواپیمایی از نرخ‌های جدید هواپیما که در آن متوسط افزایش قیمت‌ها به ۸۰ درصد می‌رسید، رونمایی کرد. دلیل افزایش ناگهانی قیمت‌ها هم مصوبه ستاد مبارزه با کرونا برای انجام پروازها با ۶۰ درصد ظرفیت و همچنین نرخ دلار اعلام شد. در واکنش به این اقدام، وزیر راه و شهرسازی چند روز بعد از ابطال نرخنامه جدید شرکت‌های هواپیمایی خبر داد و گفت: افزایش نرخ اعلام‌شده از سوی انجمن شرکت‌های هواپیمایی معتبر نیست و قیمت‌های جدید که قرار بود از اول آبان اعمال شود، لغو شده است. به‌گزارش صمت، از فردای همان روز جلسات شرکت‌های هواپیمایی با ریاست سازمان هواپیمایی آغاز و قرار شد تا اول آبان بلیت هواپیما با قیمت نرخنامه شهریور سال گذشته به فروش برسد و در نهایت نتیجه جلسات هم‌اندیشی وزیر راه و شهرسازی با مدیران‌عامل شرکت‌های حمل‌ونقل هوایی منجر به یک مصوبه شد. شرکت‌های هواپیمایی ملزم شدند مصوبات ستاد مقابله با کرونا درباره رعایت پروتکل‌های بهداشتی را به‌طور دقیق رعایت کرده و از اول آبان، با حداکثر ۶۰ درصد ظرفیت صندلی‌ها اقدام به فروش بلیت کنند. در ادامه وزیر راه و شهرسازی با تاکید بر ضرورت حمایت از شرکت‌های هواپیمایی گفت: براساس مصوبات ستاد مقابله با کرونا شرکت‌های حمل‌ونقلی به‌خاطر آسیب‌هایی که در مدت اخیر دیده‌اند، بیش از ۲ هزار میلیارد تومان تسهیلات حمایتی در نظر گرفته شد که تاکنون حدود ۵۰ درصد این مبلغ ازسوی ایرلاین‌ها دریافت شده است. با وجود تمام این مخالفت‌ها و اعتراض‌ها اما مقصود اسعدی‌سامانی، دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی یادآوری کرد که طبق برنامه پنج‌ساله پنجم و ششم توسعه نرخ بلیت پروازهای داخلی آزاد شده، یعنی شرکت‌های هواپیمایی براساس عرضه و تقاضا به صورت رقابتی نرخ بلیت خود را تعیین می‌کنند و به فروش می‌رسانند.

اظهاراتی که با مخالفت رئیس انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرت هوایی و جهانگردی مواجه شد و گفت: نرخنامه جدید شرکت‌های هواپیمایی هزینه سفرهای هوایی را به‌شدت تحت‌تاثیر قرار می‌دهد.

خلاف قانون آزادسازی نرخ

حرمت‌الله رفیعی، تعیین کف نرخ برای بلیت پرواز و آزاد گذاشتن سقف نرخ را خلاف قانون آزادسازی نرخ و اصل عرضه و تقاضا دانست و به ایسنا گفت: وزیر راه به صراحت با این نرخنامه مخالفت کرده، ضمن اینکه قانون مطابق اصل آزادسازی نرخ این اجازه را به انجمن شرکت‌های هواپیمایی نمی‌دهد که برای پروازها نرخ تعیین کنند، بلکه همان‌طور که در قانون هم به‌صراحت اشاره شده عرضه و تقاضا باید تعیین‌کننده نرخ بلیت پرواز باشد.

حالا پس از اعلام رسمی نتایج جلسات و الزام شرکت‌های هواپیمایی به پذیرش مسافر با ۶۰ درصد ظرفیت به دلیل رعایت پروتکل‌های بهداشتی گفته می‌شود شرکت‌های هواپیمایی بلیت‌های ارزان را مسدود کرده‌اند! رئیس هیأت‌مدیره انجمن صنفی دفاتر سفر استان تهران در گفت‌وگو با ایسنا ضمن بیان این مطلب گفته؛ شرکت‌های هواپیمایی کلاس‌های گران پروازی را برای فروش باز و دسترسی به صندلی‌های ارزان را مسدود کرده‌اند و مسافر مجبور است بلیت گران را بخرد. به‌گفته رفیعی‌شاد پروازها کلاس‌های قیمتی متفاوتی با نرخ‌های مختلف دارند، درحال‌حاضر کلاس‌های قیمتی گران برای فروش باز شده و کلاس‌های قیمتی ارزان را بسته‌اند و مردم مجبورند صندلی گران را بخرند. این کار را معمولا در فصل شلوغی سفر و تقاضای زیاد انجام می‌دهند، نه حالا که تقاضا برای سفر کم است و فصل سفر نیست. او همچنین از کاهش شدید تقاضا برای سفرهای هوایی در چند ماه گذشته خبر داد و افزود: تعداد پروازها کم شده و از سویی تعداد تقاضا برای سفرهای هوایی نیز کاهش یافته است.

سایه سنگین دلار بر صنعت حمل‌ونقل هوایی

در همین حال، مقصود اسعدی‌سامانی، دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی با اشاره به اهمیت نرخ ارز در تعیین نرخ بلیت هواپیما به پیاگاه خبری تحلیلی ایراسین گفت: صنعت حمل‌ونقل هوایی در سراسر جهان هزینه‌های دلاری بالایی دارد که از هزینه‌های فرودگاهی گرفته تا تامین قطعات گسترده شده؛ بنابراین به‌طور قطع نرخ دلار تاثیر مستقیمی در نرخ بلیت هواپیما دارد و نمی‌توان این ارتباط را انکار کرد. اسعدی‌سامانی در ادامه افزود: امروز شیوع کرونا و کاهش تعداد تقاضای سفر اثرات بالایی در هزینه‌های ایرلاین‌ها داشته به صورتی که بسیاری از ایرلاین‌های معتبر بین‌المللی با مشکلاتی مواجه شده‌اند، چون هواپیما هرساعت که روی زمین باشد یا اینکه با ظرفیت کمتری از توان خود پرواز کند به زیان شرکت است. دبیرانجمن شرکت‌های هواپیمایی اظهارکرد: تامین قطعات برای ایرلاین‌ها ۶۰ درصد هزینه ارزی به‌دنبال دارد و موضوع تامین قطعات یکی از اصلی‌ترین هزینه‌های برای ایرلاین‌هاست. به همین دلیل، هرگونه نوسان در نرخ ارز می‌تواند منجر به افزایش نرخ بلیت هواپیما باشد، به‌ویژه اکنون که کارشکنی‌های امریکا خرید قطعات را گران‌تر کرده است.

ایرلاین‌ها گران فروشی نمی‌کنند

عضو انجمن شرکت های هواپیمایی نیز با تاکید براینکه دخل و خرج ایرلاین‌ها بدلیل مشکلات متعدد با هم همخوانی ندارد، گفت که مصوبه مسافرگیری با ۶۰ درصد ظرفیت به این مشکلات دامن زده است. یونس دقیق کیا درباره افزایش قیمت بلیت هواپیما و صدور دستورالعملی مبنی بر افزایش نیافتن قیمت بلیت هواپیما از سوی سازمان هواپیمایی کشوری، با بیان اینکه ایرلاین‌های ایرانی مشکلاتی دارند که ایرلاین‌های دیگر کشورها با آن روبه رو نیستند گفت: مشکلات صنعت هوانوردی ما، تا حدود زیادی متأثر از محدودیت‌های خرید هواپیمای نو، موتور و قطعات یدکی از سال‌های قبل بوده است؛ ولی با تلاش بی وقفه فعالان صنعت هوانوردی، این صنعت تا کنون روی پای خود ایستاده است. در یکی دو سال گذشته، مشکلات جدیدی به مشکلات قبلی اضافه شد که از جمله می‌توان به مسائلی چون عدم امکان سوخت گیری در فرودگاه‌های خارج از کشور و عدم امکان انتقال ارز حتی از طریق صرافی‌ها به عنوان دو نمونه از محدودیت‌های جدید اشاره کرد که ایرلاین‌های ایرانی را با هزینه‌های اضافی مواجه ساخت. وی افزود: از طرف دیگر افزایش نرخ دلار از ۳ هزار تومان به ۳۰ هزار تومان دیگر امان همه شرکت‌های هواپیمایی را بریده است؛ اگر گشایشی نشود بعید است ادامه کار میسر باشد.

دخل و خرج ایرلاین‌ها متناسب نیست

عضو انجمن شرکت‌های هواپیمایی با بیان اینکه دخل و خرج این شرکت‌ها یکسان نیست و درآمد هیچ پروازی خصوصاً در مسیرهای داخلی کفاف هزینه پرواز را نمی‌دهد، افزود: مسلماً ادامه این وضعیت و ضرر و زیان انباشته موجب زمین گیری ناوگان شرکت‌های هواپیمایی خواهد شد. به عنوان مثال، با سررسید زمان تعویض موتور هواپیما، باید حداقل یک میلیون دلار برای خرید موتور پرداخت کرد؛ یعنی حدود ۳۰ میلیارد تومان؛ چه طور می‌توان با نرخ‌های فعلی این هزینه را تأمین کرد؟ حال به این هزینه‌ها، سایر هزینه‌ها مانند حقوق و دستمزد پرسنل، هزینه هندلینگ و خدمات فرودگاهی و... را هم اضافه کنید.دقیق کیا با اشاره به افزایش چند برابری هزینه و قیمت تمام شده کالاها و خدمات در کشور پس از کرونا گفت: این در حالی است که نرخ بلیت هواپیما نسبت به سایر خدمات و کالاها نه تنها افزایش نداشته بلکه ارزان‌تر هم شده است.